

УДК 811.111'276.2]: 004.738
 DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863.2/27.203530>

Ганна КОВАЛЕНКО,
 orcid.org/0000-0001-6057-6923
 доцент кафедри англійської мови та методики викладання
 Криворізького державного педагогічного університету
 (Кривий Ріг, Україна) anutik7855@gmail.com

СЕМАНТИЧНІ ТА СЛОВОТВІРНІ ОСОБЛИВОСТІ ЖАРГОНУ АНГЛОМОВНОГО ІНТЕРНЕТУ

У статті визначено й охарактеризовано семантичні та словотвірні особливості жаргону англомовного Інтернету. Виявлено, що для мови Інтернету характерна специфічна лексика – особливий шар жаргонних неологізмів, який входить до загальної системи мови, створюється на її основі та поєднується з наявними в ній елементами лексичного та граматичного рівнів. Установлено, що в жаргоні Інтернету наявні численні лексико-фразеологічні та семантичні інновації, які відбивають вплив глобальної комп'ютерної Мережі та новітньої техніки на різні аспекти громадського й особистого життя людини, окремої спільноти, суспільства. Проведений аналіз дозволив класифікувати лексико-фразеологічні інновації в жаргоні англомовного Інтернету за семантичним принципом і виділити семантичні групи жаргонізмів: етикетні слова (GG, GL, Thnx!, tnx, thx (THX), 10x); емотивні слова, за допомогою яких виражаються емоції користувачів (Bgg, LMAO, NI, NP, OMG); вставні слова, які виражають різноманітні модальні значення (AFAIK, BTW, IMHO); слова, що характеризують дії користувачів (ASAP, BBS, BRB); комп'ютерні терміни та професіоналізми (BSoD, PM, RTFM). Лексичні одиниці всіх семантичних груп характеризуються фамільярною емоційною забарвленістю (іронічна, презирлива, груба, вульгарна тощо), яскраво вираженою оцінкою (негативна або позитивна).

Лексичний склад інтернет-жаргону постійно поповнюється завдяки створенню нових слів за продуктивними словотвірними моделями (афіксація, словоскладання, бленд, телескопія). Надзвичайного поширення набули аббревіатури різних типів, особливо акроніми (IMO – in my opinion), причому їх кількість постійно зростає.

Для вираження емоційних станів активно використовується система графічних символів метаспілкування – смайлів, які сьогодні притаманні не лише жаргону англомовного Інтернету, а мають інтернаціональний характер.

Ключові слова: жаргон, жаргонізм, мова Інтернету, жаргон Інтернету, лексико-фразеологічні інновації, семантична група, словотвірна модель, англійська мова.

Hanna KOVALENKO,
 orcid.org/0000-0001-6057-6923
 Assistant Professor of the Department of English and Methods of Teaching
 of Kryvyi Rih State Pedagogical University
 (Kryvyi Rih, Ukraine) anutik7855@gmail.com

SEMANTIC AND VOCABULARY FEATURES OF THE ENGLISH LANGUAGE JARGON

The article identifies and characterizes the semantic and word-forming features of the English-language jargon. It is revealed that a specific vocabulary is characteristic of the Internet language – a special layer of jargon neologisms, which is a part of the general system of language. It is created on its basis and combined with the elements of the lexical and grammatical levels. It is established that in the jargon of the Internet there are numerous lexico-phraseological and semantic innovations that reflect the impact of the global computer network and the latest technology on various aspects of public and personal life of the individual, individual community, society. The analysis made it possible to classify lexical and phraseological innovations in the jargon of the English-speaking Internet according to the semantic principle and to distinguish semantic groups of jargon: label words (GG, GL, Thnx!, tnx, thx (THX), 10x); emotional words that express the emotions of users (Bgg, LMAO, NI, NP, OMG); insert words expressing various modal values (AFAIK, BTW, IMHO); words characterizing user actions (ASAP, BBS, BRB) computer terms and professionalism (BSoD, PM, RTFM). The lexical units of all the semantic groups are characterized by familiar emotional color (ironic, contemptuous, rude, vulgar, etc.), a pronounced evaluation (negative or positive).

The vocabulary of the Internet jargon is constantly being replenished by creating new words on productive word-forming models (affixation, word-building, blend, telescoping). Abbreviations of various types, especially acronyms (IMO – in my opinion), have become extremely widespread, and their number is constantly increasing.

To express emotional states, a system of graphic symbols of meta-communication – emoticons, which today are inherent not only in the jargon of the English-speaking Internet, but also have an international character, is actively used.

Key words: jargon, Internet language, Internet jargon, lexico-phraseological innovations, semantic group, word-forming model, English.

Постановка проблеми. Інформаційне суспільство, у якому ми живемо, можна розглядати як новий етап у розвитку цивілізації, принципово нове явище, що змінює сутність сучасного світу. Безперечно, значний вплив на людство загалом, на глобалізаційні процеси у світі справляє розвиток електронних засобів комунікації. Науковці підкреслюють, що Інтернет як глобальна інформаційна мережа, що потенційно поєднує людей в усьому світі, став «новим міфом – міфом загального єднання людства» (Шмидт: 6), який було породжено уявленням про те, що в ньому долаються часові та просторові обмеження, географічні, расові, національні, гендерні розмежування. «Уявляється, що саме Інтернет здатен забезпечити гармонійне співіснування тотального, всеохоплюючого соціуму й окремого, відокремленого індивідуума» (Шмидт: 6).

Не викликає сумніву, що поширення Інтернету впливає не лише геополітичні, соціально-політичні, економічні, культурні відносини у світі, але й на національні мови, на мовні картини світу. Так, на вплив науково-технічного прогресу на мову вказували видатні лінгвісти (Р. Будагов, В. Виноградов, Г. Пауль, Л. Щерба й ін.), які підкреслювали, що «науково-технічна революція, впливаючи на сучасні мови, сприяє їхньому розвитку, їхньому вдосконаленню. Але дуже бажано, щоб такий вплив контролювався людьми та спрямовувався у більш сприятливий і для мови і для мовців бік» (Будагов, 1977: 187).

Англійська мова, як і інші мови світу, не могла не відреагувати на зміни, спричинені Інтернетом, у суспільному житті мовців. Прикладом «інтернетизації» суспільства загалом є поява в англійській мові великої кількості лексико-фразеологічних інновацій: *information ecology, information food chain, information forage, information forager, information foraging; dot-com, dot-commer (dot-commie), dot-com economy, dotcom boom, dot-com revolution, dot-com era*.

Аналіз досліджень. У сучасній лінгвістиці активно розробляються питання стосовно шляхів і способів поповнення мови неологізмами (В. Березинський, Ю. Жлуктенко, В. Заботкіна, Ю. Зацний, Н. Котелова, Р. Намитокова, Л. Папко, Т. Попова, Є. Розен, А. Янков, W. Glowka, M. Quinion, W. Safire та ін.), щодо визначення продуктивних словотвірних моделей, за якими утворюються нові слова в сучасній англійській мові (О. Афоненкова, В. Беляєва, П. Каращук, О. Мешков, С. Хідекель, П. Царьов, В. Шадрін, Г. Шейдеман, С. Doyle, J. Howard та ін.). Не залишаються поза уваги дослідників і проблеми,

пов'язані із загальним вивченням жаргону як соціолекту англійської мови (Т. Беляєва, В. Вілюман, Т. Захарченко, М. Маковський, В. Хом'яков, D. Crystal, E. Patridge, L. Soudek, P. Wright та ін.) та його різновидів, зокрема й комп'ютерного сленгу (Д. Вамахметова, Н. Виноградова, А. Власко, Л. Іванов, І. Мірончиков, В. Павловцев та ін.).

Але, незважаючи на інтенсивні дослідження сучасних лінгвістів у царинах неології та жаргонної лексики, дотепер багато питань залишаються відкритими. У зв'язку із цим актуальним є дослідження щодо сучасного стану мови Інтернету загалом і англійського інтернет-жаргону зокрема.

Мета статті – визначити і схарактеризувати семантичні та словотвірні особливості жаргону англомовного Інтернету.

Виклад основного матеріалу. Зазначимо, що з лінгвістичного погляду жаргон – це соціальний діалект (соціолект), який від літературної мови відрізняється специфічною лексикою та фразеологією, експресивністю, особливим використанням словотвірних засобів, тобто лексико-стилістичною неоднорідністю, несталістю та швидкою змінністю лексики, поширенням сучасних словотвірних моделей.

Відомо, що жаргони розвиваються в середовищі більш-менш замкнених колективів (соціальні, професійні, вікові), пов'язаних тривалим перебуванням разом або певною спільністю інтересів: школярів, студентів, спортсменів, військових, комп'ютерників, журналістів тощо, презентують особливості їхнього мовлення.

Л. Ставицька зауважує, що жаргон (сленг) як мовне середовище спілкування великої кількості людей характеризується відхиленнями, порушеннями мовної норми (Ставицька, 2000: 43).

Деякі вчені, наприклад О. Швейцер, вважають жаргон «зашифрованою мовою», незрозумілою для невтаємничених (Швейцер, 1967: 78). Інші дослідники (В. Хом'яков) вказують на те, що сьогодні, за бажання, можна знайти значення будь-якого невідомого жаргонного слова або виразу в Інтернеті або словнику, тому справжня мета вживання жаргонізмів – бажання скоротити фразу (Хом'яков, 1985: 115). Отже, скорочення фрази до одного слова допомагає зберегти час і мовця (адресанта), і слухача (адресата). Уважаємо, що обидві думки мають сенс, тому що описують процес створення жаргону та вживання жаргонізмів з різних боків – культурно-історичного та прагматичного.

Е. Патрідж виділяє низку причин уживання жаргонізмів мовцями: «для розваги»; як прояв почуття гумору; з метою підкреслити свою несхо-

жість, оригінальність; для надання мові більшої яскравості, образності; з метою здивувати; з метою уникнути кліше та багатослів'я; для збагачення власного словникового запасу; для додання конкретики абстрактним поняттям і явищам; для применшення урочистості, печалі, трагедії; з метою стати «своїм» у компанії; для створення дружньої, невимушеної атмосфери; для демонстрації приналежності до якої-небудь соціальної групи, класу, напряму моди; для переваги над співрозмовником; з метою приховування предмета комунікації (Patridge, 1968: 28).

Однак думається, що головна функція жаргону полягає в тому, щоб позначити приналежність людини до певної спільноти, полегшити спілкування в межах тем, які обговорюються цією спільнотою.

Проведений нами аналіз наукової літератури й інтернет-джерел свідчить, що для мови Інтернету характерна специфічна лексика – особливий шар жаргонних неологізмів, який входить до загальної системи мови, створюється на її основі та поєднується з наявними в ній елементами лексичного та граматичного рівнів.

Виявлені нами жаргонізми англомовного Інтернету за їхнім значенням було поділено на такі семантичні групи:

1. Етикетні слова:

BB – Bye-bye;

BRGRDS – best regards;

CU l8r – see you later;

суа – see you around, американський сленг: see ya;

FTW – for the win;

GG – good game – подяка за гарну гру, часто від того, хто програв, тому, хто виграв. Також уживається за виходу зі гри, у контексті – *thx for gg*;

GL – good luck;

Gratz, gz – Congratulations;

HF – have fun. Часто уживається разом із *GL*: *GL&HF!*;

Pleez, pliz, pls, plz – please;

STFU – shut the fuck up; грубо;

STFW – search the fucking Web;

Thnx!, tnx, thx (THX), l0x – thanks;

ttyl – talk to you later;

W8 – Wait;

WB – Welcome Back; Write Back;

WBR – With Best Regards.

2. Емотивні слова, за допомогою яких виражаються емоції користувачів:

Bgg – Bu-ga-ga – сильний регіт;

KISS – keep it simple, stupid (за принципом програмування: «не ускладнюй»);

LMAO – laughing my ass off;

LOL – laughing out loud, lots of laughing;

NI – nice one – гарний; number one – кращий;

Not book! – Notebook;

No well! – Novell;

NP – No problem;

NSFW – Not safe for work;

OMG – oh, my God (виражає здивування, невдоволення);

O RLY? – oh really?;

ROTF – rolling on the floor;

ROTFL, ROFL – rolling on the floor laughing;

ROTFLMAO, ROFLMAO – rolling on the floor laughing my ass off;

ROTFLMAOSTC – rolling on the floor laughing my ass off+ scaring the cat;

WTF – What The Fuck;

WYSIWYG – What You See Is What You Get.

3. Вставні слова, які виражають різноманітні модальні значення:

AFAIK – as far as I know;

AFAIR – as far as I remember;

BTW – by the way;

FYI – for your information;

IIRC – if I remember correctly;

IMHO – in my humble opinion;

IMO – in my opinion.

4. Слова, що характеризують дії користувачів:

AFK – away from keyboard;

ASAP – as soon as possible;

BBS – be back soon;

BRB – be right back;

FAQ – frequently asked questions.

5. Комп'ютерні терміни та професіоналізми:

Alpha-version – «каркас» програми;

Any key – «яка-небудь клавіша», Reset;

Black magic – програмний код, що працює, незрозумілого пристрою;

BSoD – Blue Screen of Death – «синій екран смерті», тобто повідомлення про помилку ядра, яку не можна відновити;

Get away! – Gateway;

Hoaxial – Coaxial cable – коаксіальний кабель;

IntL, Int'l – Intel;

Latency – час на очікування завершення будь-якого процесу;

PM – Private message;

Plug and pray – продукція низького рівня якості;

RTFM – read the following (fucking, fine) manual; Read Tutorial, Follow Manual;

Scuzzy – SCSI – Small Computer System Interface;

Slag – перезавантаження комп'ютерної мережі;

Slim – вид корпусу комп'ютера;

Slimware – програмне забезпечення, що міститься на одному диску.

Аналіз показує, що для лексики всіх семантичних груп характерна фамільярна емоційна забарвленість (іронічна, презирлива, груба, вульгарна тощо), яскраво виражена оцінка (негативна або позитивна).

Сучасна англійська мова постійно поповнюється новими словами, створюваними за продуктивними словотвірними моделями. Науковці, які розробляють проблеми неології, відзначають, що в лексико-семантичній системі англійської мови спостерігається «формування нових словотвірних елементів і моделей, функціонування нових розгалужених словотвірних і лексико-семантичних парадигм, що концентруються навколо найбільш важливих понять» (Зацний, 2008: 67).

Наприклад, у мові Інтернету численні складні слова (композиції), які утворилися шляхом простого приєднання однієї складової частини до іншої: *blog-book* (*blog book*), *dataveillance*, *hard-mail*, *podslurping* (*pod slurping*), *scalper-bot*, *smart-phone*, *spear-phisher*, *techno-migrant*; а також композиції, які утворилися шляхом об'єднання складових частин за допомогою інтерфікса: *blogosphere*, *fauxtography*, *post-and-pray*.

Поширені новотвори з елементами *com*, *net*, *dot* (частини адреси інтернетівських підприємств і організацій): *dot-com*, *dot-net*, *dot-biz*, *dot-info*, *dot-name*, *dot-pro*, у яких перша їхня частина (*dot*) виконує функцію афікса (суфікса або префікса): *dotbat*, *dot bomb*, *dot snot*, *hotdot*, *dot-orging*.

За допомогою бленду було утворено неологізм *blog* (*web* + *log*), який, у свою чергу, став базою для створення різних похідних: *blogger*, *blogging* (суфіксація); *blogebrity* (*blog-ebrity*) ← *blog* + *celebrity*, *blogspira* ← *blog* + *conspiracy*, *blogsploitation* ← *blog* + *exploitation*, *blogstitute* ← *blog* + *prostitute*, *blogswarm* ← *blog* + *swarm* (бленд); *flog*, *splog* (телескопія) *blogosphere*, *blog-book* (*blog book*) (словоскладання).

Активно діє у сфері інтернетівських інновацій телескопія: *celebblogger* (*celeb blogger*); *cewebtrity* (*celebrity* + *web*); *Engnet* (*English* + *net*); *e-pal* (*e-mail* + *pen-pal*); *inteln* (*intellect* + *internet*); *netizen* (*internet* + *citizen*); *netpreneur* (*internet* + *entrepreneur*); *netavailable* (*internet* + *available*); *smartoon* (*smart* + *cartoon*); *spit* (*spam* + *Internet Telephony*).

Як показує зібраний нами матеріал, у сучасній англійській мові Інтернету інтенсивно вживаються акроніми, тобто аббревіатури, що набули статусу слів: *Matrix* (*Multistate Anti-Terrorism Information Exchange*) – комп'ютерна система,

яка забезпечує обмін інформацією у сфері безпеки між штатами; *SEVIS* (*Student and Exchange Visitor Information System*) – інформація про іноземних студентів і вчених у Сполучених Штатах Америки (для комп'ютеризованої системи контролю за ними); *spim* (*spIM*) ← *spam* + *IM* (*instant messaging*) – небажанні послання і повідомлення, надіслані через системи негайного зв'язку; *UCE* (*unsolicited commercial email*) – електронна пошта рекламного характеру; *UMPC* (*ultra-mobile personal computer*) – мініатюрний комп'ютер, який виконує майже всі ті операції, що і звичайний комп'ютер.

Розвиток торгівлі через Інтернет породив специфічний тип аббревіатур, у яких використовується цифра «2»: *B2B* (*business-to-business*); *B2B2C* (*business-to-business-to-consumer*); *C2B2C* (*consumer-to-business-to-consumer*); *C2C* (*consumer-to-consumer*) тощо.

Але найбільшого поширення нові акроніми набули в жаргоні Інтернету – більша частина нових лексем створюється саме за цією словотвірною моделлю: *AFAIK* (*as far as I know*); *AFAIR* (*as far as I remember*); *AFK* (*away from keyboard*); *ASAP* (*as soon as possible*); *BB* (*Bye-bye*); *BBS* (*be back soon*); *BOFH* (*Bastard Operator From Hell*); *BRB* (*be right back*); *BSoD* (*Blue Screen of Death*); *BTW* (*by the way*); *FAQ* (*frequently asked questions*); *FYI* (*for your information*); *FTW* (*for the win*); *GG* (*good game*); *GL* (*good luck*); *HF* або *GL&HF!* (*have fun*); *IIRC* (*if I remember correctly*); *IMHO* (*in my humble opinion*); *IMO* (*in my opinion*); *KISS* (*keep it simple, stupid*); *LMAO* (*laughing my ass off*); *LOL* (*laughing out loud, lots of laughing*); *NSFW* (*Not safe for work*); *OMG* (*oh, my God*); *ROTF* (*rolling on the floor*); *Scuzzy* – *SCSI* (*Small Computer System Interface*); *WBR* (*With Best Regards*).

Деякі акроніми стають базою для подальших процесів словотвору, наприклад: *WiFi* (*wireless fidelity*) – спеціальна система, що уможливило приєднання електронного пристрою до Інтернету, → *WiFier* – той, хто за допомогою спеціальної системи приєднується до Інтернету.

У жаргоні англомовного Інтернету, а через нього – і в інших мовах, поширення набули графічні символи метаспілкування – смайли, за допомогою яких виражається ставлення користувачів до навколишнього світу, їхні позитивні та негативні емоційні стани. Наприклад, позитивні емоції (інтерес, радість, утіха, любов, здивування, веселощі, сміх тощо) символізують такі графічні зображення: :-) – посмішка (смайл, смайлик); <3 – Love (a sideways heart); 2U – To you; :) – щасливий; :-) – сльози радості; :))))))))) – дуже

смішно; :-/ – здивування й ін.; негативні емоції (біль, страх, страждання, презирство, сором, гнів тощо): :- (– похмурий, понурий); :/ – сум, засмучений; :(– сумний; :-< – дуже сумний, прикро вражений; >:-) – злий; :-| – хмурний; >:-< – несамовитий та ін. У сучасних електронних жанрах (вебсайт, домашня сторінка, чат, дошка оголошень, електронний лист тощо) такі символи набувають мультимедійної форми – кольору, анімації, звуку.

Висновки. У жаргоні Інтернету наявні численні лексико-фразеологічні та семантичні інновації, що відбивають вплив глобальної комп'ютерної Мережі та новітньої техніки на різні аспекти громадського й особистого життя людини, окремої спільноти, суспільства.

Проведений аналіз дозволив класифікувати лексико-фразеологічні інновації в жаргоні англomовного Інтернету за семантичним принципом і виділити семантичні групи жаргонізмів: етикетні

слова; емотивні слова, за допомогою яких виражаються емоції користувачів; вставні слова, які виражають різноманітні модальні значення; слова, що характеризують дії користувачів; комп'ютерні терміни та професіоналізми.

Лексичний склад інтернет-жargonу постійно поповнюється завдяки створенню нових слів за продуктивними словотвірними моделями (афіксація, словоскладання, бленд, телескопія). Надзвичайного поширення набули аббревіатури різних типів, особливо акроніми, причому їх кількість постійно зростає.

Активно використовується система графічного вираження емотивної лексики – смайлів, які сьогодні притаманні не лише жаргону англomовного Інтернету, а мають інтернаціональний характер.

На нашу думку, подальшого вивчення потребує мова Інтернету як відбиття сучасної мовної картини світу англomовної національної спільноти.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Будагов Р. Что такое развитие и совершенствование языка? Москва : Наука, 1977. 345 с.
2. Зацний Ю., Янков А. Інновації у словниковому складі англійської мови початку XXI ст. : англо-український словник. Вінниця : Нова книга, 2008. 360 с.
3. Ставицька Л. Проблеми вивчення жаргонної лексики: Соціолінгвістичний аспект. Київ : Критика, 2000. 208 с.
4. Хомяков В. Нестандартная лексика в структуре английского языка национального периода. Ленинград : ЛГУ, 1985. 123 с.
5. Швейцер А. Современная социолінгвистика: Теория, проблемы, методы. Москва : Высшая школа, 1967. 189 с.
6. Шмидт Э. Бестелесные радости. Проблемы тела, реальности, личности и языка в русскоязычном литературном Интернете. URL: <http://www.litera.ru/slova/schmidt/radosti.html>.
7. Patridge E. A Dictionary of the Underworld, British and American. London : The Lawbook Exchange, 1968. 822 p.

REFERENCES

1. Budagov R. A. Chto takoe razvitie i sovershenstvovanie yazyka? [What is the development and improvement of the language?] M. : Nauka, 1977. 345 p. [in Russian].
2. Zatsnyi Yu. A. & Yankov A. V. Innovatsii u slovnykovomu skladi anhliskoї movy pochatku XXI stolittia: anghlo-ukrainskyi slovnyk. [Innovation at the English-language vocabulary store at the beginning of the 21 century: English-Ukrainian dictionary]. Vinnytsia: Nova Knyha, 2008. 360 p. [in Ukrainian].
3. Stavytska L.O. Problemy vyvchennia zharhonnoi leksyky: Sotsiolinhvistychnyi aspekt. [Problems in the study of slang: Sociolinguistic aspects]. K: Criticism, 2000. 208p. [in Ukrainian].
4. Khomyakov V. A. Nestandartnaya leksika v strukture anglijskogo yazyka naczionalnogo perioda. [Non-standard vocabulary in the structure of the English language of the national period]. L.: Leningrad State University, 1985. 123 p. [in Russian].
5. Shvejczer A. D. Sovremennaya socziolinhvistika: Teoriya, problemy, metody. [Modern sociolinguistics: Theory, problem, methods]. M.: Higher School, 1967. 189p. [in Russian].
6. Shmidt E. Bestelesnye radosti. Problemy tela, realnosti, lichnosti i yazyka russkoyazychnom literaturnom Internetе. [Incorporeal joys. Problems of the body, reality, personality and language in the Russian-language literary Internet]. Retrieved from <http://www.litera.ru/slova/schmidt/radosti.html> [in Russian].
7. Patridge E. A Dictionary of the Underworld, British and American. London: The Lawbook Exchange, 1968. 822 p.